

EVANGELIKUS ÓRÁLLÓ

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű postai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: **Noszko István** elkészíthet Rákospalotára (Pest megye) küldendő. ☒ ☒

FELELŐS SZERKEZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

NOSZKO ISTVÁN

rákospalotai lelkész.

FŐMUNKATÁRSÁK:

SCHOLTZ ÖDÖN JAHN JAKAB BLATNICZKY PÁL

ágtalvi esperes-lelkész kiskéri lelkész. cinkotai lelkész.

DUSZIK LAJOS

szatmári lelkész.

GÓMOKY JÁNOS

eperjesi főgym. igazgató

Megjelenik hetenként egy iven

A lap ára:

Egész évre . . . . . 14 K

Félévre . . . . . 7 K

Egyes szám ára . . . . . 40 f

Hirdetések és pályázatok ára:

Egész oldal . . . . . 40 K

Állandó hirdetéses megjelölés esetén

TARTALOMJEGYZÉK: VEZÉRCIKK: **Diákok a gazdasági munkában.** — **lkafalvi László Ákos.** Kovács

Andor. — **Innen-onnan.** — **Belélet.** — **Pályázatok és hirdetések.**

Diákok a gazdasági munkában.

Geduly Henrik, a tiszai egyházkerület püspöke a tanulóknak a gazdasági munkában való felhasználása tárgyában s következő körlevelet intézte a tanintézetek igazgatóihoz:

„A folyton-folyvást tartó, erőmészítő háboru hazánk közgazdasági helyzetén is mélyreható nyomokat hagy. Nem elég a megélhetés sok gondja, az élelmiszerek és iparcikkek folyton fokozódó drágasága, gondjaink nagy tömegéhez hozzájárul az aggodalom is, hogy a munkáskéz háborus célokra történt elvonása miatt földjeink vetetlenek, mezőink műveletlenek maradnak, a háborus inség még fokozódni fog, szegénység, nyomor, éhség veszedelme következhet reánk. A különböző harctereken fiaink kósiessége minden várakozást felülmuló dicsőséggel koronázza meg a magyar nép régi hírét, dicsőségét. Az itthon maradó népnek, fiainak és lányoknak, ifjaknak és aggoknak hozzá kell járulniok, lelkesen közre kell munkálkodniok a fenyegető gazdasági bajok leküzdésében. Az ifjuság lelki vezéreire vár e téren a nemes buzdítás és példaadó lelkeség hálás feladata. Nem kétlem, hogy egyházkerületünk tanári és tanítói kara e tekintetben is az egész ország paedagógusainak példányképeül fog szolgálni. Az ősszel megműveletlenül maradt földek tavaszi megmunkálásában nagy segítséget jelent a sok ezer és tízezer ifju karnak a tízévesektől kezdve fel a 17—18 éves ifjakig leendő közreműködése. Buzdítsák, lelkesítsék hát őket, hogy e munkát kész örömmel, kitartással, mint a magyar nemzet hadi önkéntes napszamosai teljesítsék. Magyarázzák meg nekik, hogy ez a munka épen oly értékes honvédelem, mint a lövészárkokban folyó lelkes küzdelem. Sőt több! Mert ez utóbbinak sikere amaz előbbi nélkül el nem képzelhető.

Szervezni is kell az actiót, de úgy, hogy ezzel a tanulás nagy érdeke ne szenvedjen. A délelőtti tanítási rendszer lehetővé teszi a szervezést. A tavaszi hónapokban március második felétől kezdve a lehetőségig be kell szüntetni a délutáni foglalkoztatást, (torna, ének, gyorsírókör, önképzőkör, zene stb. órákat). Hirdetményileg közzé kell tenni helyi közlönyökben, hogy az önként jelentkező ifjak egy-egy csoportja tanári vezetés alatt megfelelő gazdasági munkaeszközök rendelkezésre boesátása és a köztartási, (alumnium, convictus) intézetekre adandó szerény adományok ellenében naponként délután 2—5-ig réten, mezőn, szántóföldön rendelkezésre áll a munkáskeresőknek. Ez a foglalkoztatás a mi derék ifjaink lelki és testi életére csak a legáldásosabb hatással lehet, s mint nevelőeszköz egyike a legbecsesebbeknek, mert megszeretteti velök a fáradságosabb munkát és megbecsülteti általok a többi munkát, minden munkát is!

Célszerűen használhatók fel még a kisebbek is — s ez áll főként március havára — a gyümölcsfakészítésénél, hernyófészkek szedésénél, ártalmas rovarok pusztításánál, majd a tavaszi szántásvetéskor az eke vezetésénél, boronálásnál, a szőlő nyitásánál, kertek ásásánál, veteményezésnél és ültetésnél, később április havától kezdve, a kikelt növényzetnek megóvásánál az elgazosodástól, annak megkapálásánál, permetezésnél, eserebogarak irtásánál, szőlők, egyéb növények karózásánál, kötözésénél, májusban és júniusban a további tisztogató munkák, acatolás, kapálás, permetezés, kötözés, stb. végzésénél, korábbi gyümölcsfélék leszedésénél, július és augusztusban aratásnál, cséplésnél.

Elmondhatjuk, a hány szorgalmas gyermek és ifju kéz és kar fárad e szép feladat teljesítése körül, naponként legalább annyi koronával gyarapszik a nemzeti közvagyon, legalább annyi

házzól szakad le az éhhalál fenyegető réme s legalább annyi honvédó fegyver számára biztosítjuk a biztos siker feltételeit. És ez — helyes szervezés mellett — csupán a mi kerületünkben is százezreket jelenthet.

Lelkem legmélyebb mélyéről szeretném kiválasztani a buzdító és lelkesítő szavak egész elragadó táborkarát, hogy a mélyen t. tanári és tanítói kar érdeklődését, figyelmét és buzgó közreműködését e nagyfontosságú tevékenységre irányítsam, — annál is inkább, mert meg vagyok győződve arról, hogy a nyilvánosság erejével a mi példánk más jellegű iskolák egész tömegének tanári és tanítói karára és ifjuságára is lelkesítő hatással lesz; ha pedig e munkára sikerül az összes iskolák figyelmét és közreműködését odairányítani, akkor ez már hatalmas eszközévé válik annak a nagy célnak, hogy hazánk termőföldje ha soha, úgy e világdöntő órákban semmiképp ne maradjon megműveletlen. Tehát: helyes szervezés, kitartó munka, és az áldás el nem maradhat!

Egyben, hogy megkönnyítsem az egyes otthonokba is a gazdaságban most annyira nélkülözött segítő-kéz hazatérését, felhívom a tek. igazgatóságot a most folyó tanév teendőinek olyan formában való lebonyolítására, hogy az iskola összes teendőivel még június hó első felében elkészüljenek és így június hó 2-ik felében az ifjuság már hazabocsátható legyen.“

T Á R C A

BŐJTI ÉNEK.

(Dallam: Szívem szertni.)

El. Zsoltár.

*Bűnös lelkem, testemen
Könyörülj úr Isten!
Kín nappalom, éjjelem,
Rettegés szívemen.
Ellened, — Te ellened
Vétkeztem ég Ura;
Bölcsesség ösvényiről
Tértem a gonoszra.*

*Bűn volt már születésem.
Örökségem: vétek.
Ádám utóda vagyok
Büntetésre érett.
Bár tudom, hogy előtted
Utált az álnok szív,
Kebledre azt öleled:
Ki hozzád holtig hív.*

*Nagy fenszóval kiáltok:
Jöjj segítségemre!
Izsóppal füröszd szívem,
Azzal mosd fehérre.
Az én gonoszságimtól
Fordítsd el orcádat.
Ha számlálnád azokat, —
Nines rájuk bocsánat.*

*Adj belém tiszta szívet
Mindenható Isten!
A szent és erős lelket,
Ujítsd meg én bennem.
Orcád előtt szüntelen
Kedved szerint járva,
Tévelygők előtt legyek:
A hitnek példája.*

*Fogadd el áldozatul
Töredelmes szívem.
Irgalmaddal harmatozod
Keservtől bús éltem.
S én megnyitva ajkaim,
Dicséreted zengem, —
S kegyelmedből Istenem
Üdvösségem nyerem.*

Kozlayné Jenes Jolán,

Ikafalvi László Ákos.

Évek óta foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy mivel örökítsük meg a reformáció 400 éves jubileumának emlékezetét, gyűléseinken — mint minden dolognál, e tárgyban is nagyon sokszor zugott, zokogott a beszéd-áradat; gondolatban, eszmében, tervben nem volt hiány; indítványozó, szószóló bőven akadt: de olyan közgyűlési szónok, olyan vezér-alak, aki a közeledő nagy ünnep alkalmára sietett volna letenni áldozatát a közgyűlés asztalára, az egyház oltárára — tudtommal — ez ideig még egy sem találkozott.

Ikafalvi László Ákos feldobolyi községi bíró, római katolikus vallásu kisgazda nem szónokolt, hanem cselekedett: 60 katasztr. hold földjét és házát a községebeli református lelkészre hagyta ezzel az egyszerű, de nemes, emelkedett és igaz lélekre valló indokolással: *azt akarom, hogy a lelkész ne emberek, de valóban Isten szolgája lehessen, „mert csak az a lelkész lehet a szabadság vára, igaz katonája; a ki fölött nem emberek, de Isten uralkodik.“*

Én ebben az egyszerű gazdaemberben új tavasz első fecskéjét, új idő Isten küldötté előhírnökét látom. Jövendőbe néző, sas szemű vilanását reánk, prof. lelkészekre eső, új, biztató

fénylobbanásnak vallom. Nagy lelke ajándékát s alkotását szebb, boldogabb jövő alapkövének tekintem. Isten keze egyszerű, igénytelen ember által művelt ismét nagy messze jövőbe kiható, hatalmas dolgot.

Uj irányt jelölt ki, új ösvényt nyitott meg a feldobolyi bíró.

Ez az ember meglátta a prot. papság vérző sebéét, az idealizmus hivatott apostolainak szűkös anyagi viszonyok között való kínos vergődését, a prot. papi családok mindennapi kenyér-gondját, a parochiakon pusztító, szívet-lelket ölő nyomoruságot; érző szívevel igaz lélekkel felismerte a lelkész fölényét, tekintélyét, függetlenségét mindinkább fenyegető, sőt a mai gondolkodás mellett egyenesen lehetetlenné tevő veszélyt; megértette, hogy képtelenség az eszmék és eszmények magas régióiban röpködést kívánni attól, a kit az anyagi szegénység koloncái teljes erővel a földre huznak le s mindezt meglátva, felismerve és megértve, megtette az első lépést arra nézve, hogy a prot. lelkész koldus állapotából felemeltessék, s képessé tétessék magas sztos hivatása teljesítésére: Azt akarja, hogy ne alamizsna kérés és koldulás révén tengődjék a lelkész, ne megalázkodás és megszegyenülés mellett jusson morzsalékokhoz; hanem legyen olyan biztosított javadalma, a mely hozzá és hivatásához méltó s a melynek élvezetében az emberektől függetlenül szolgálhat Istennek; azt akarja, hogy a lelkész ne mint embereknek kedveskedő teljesítse hivatását, hanem mint olyan, a ki mindenben és mindenkor egyedül az Isten dicsőségét keresi. Mit szólnak lkafalvi László Ákos nemes cselekedetéhez azok a nagy, virágzó gyülekezeteink, a melyek a lelkészi földek elvétele által vélik megalapozni és biztosítani jövődjüket; a melyek a lelkészi javadalmaknak felére, vagy még kevesebbre történő leszállítása révén igyekeznek szaporítani a lelkészi állásokat; a melyek abba a gondolatba kapaszkodva, hogy kivételes és el nem kerülhető esetekben a törvény is megengedi az ősök által megállapított lelkészi javadalmak leszállítását, letörrik azokat ott és olyan esetekben is, a hol és a mikor az illető gyülekezetek nincsenek arra rászorítva és rákényszerítve?

Mit szólnak annak a római katolikus egyszerű embernek a fenkölt gondolkodásához s a lelkészi állás jövődjét csakugyan megalapozó és biztosító áldozathozatalához azok a lelkészek és világiak, a kik a lelkészi htványok régi javadalmának megosztására és leszállítására irányzott törekvést szavazatukkal támogatni szokták?

És mit szólnak azok a közigazgatási maga-

sabb fórumaink, a melyek az ilyen törekvésnek utat engednek sőt azt szentesítik?

Nem jut eszükbe különösen az arra hivatottaknak, hogy a törvénykönyv betűje mellett van még egy másik törvény is, a lélek törvénye, a mely azt engedi meg, sőt követeli, hogy a mit az ősök teremtettek, azt a mai nemzedék ne rontsa le, hanem teremtsen, adjon és áldozzon ő is a jövődjé számára, a mint tették azt az ősök.

Erre adott példát lkafalvi László Ákos. Ő már megörökitette emlékéét a 400 éves jubileumnak; de önmagának is emléket állított.

Mi órállók türe, bizva és reménykedve várjuk a többit.

Meglássuk: a nagy jubileumi ünnep idejének eljöveteleig, lent és fent, hány követője akad.

Orosháza 1916 márc. 8-án.

Kovács Andor

ev. lelkész.

INNEN-ONNAN

Emlék gyűrűk. Az Országos Hadsegélyező Bizottság a hadbavonultak hozzátartozói nyomorának enyhítése céljából művészi kivitelű dombornyomású ezüst gyűrűket hozott forgalomba, a melyeken királyunk imádkozás közben van megörökítve. Ezen gyűrűk minden nagyságban egyenként 2 koronáért a bizottságnál Budapest képviselőház kaphatók.

* * *

A német theológusok. Azok száma, mint Luthardt lapja írja, az utolsó nyári félévben a különböző egyetemeken 660-nal apadott, míg az előző félévekben állandóan emelkedett. Az egyes fakultásokon a létszám a következő volt: Tübingában volt 495, Berlinben 481, Lipsesében 427, Halle-Wittenbergben 370, Göttingában 251, Erlangenben 216, Marburgban 212, Boroszlóban 190, Heidelberg és Königsbergben egyenként 162, Bonnban 147, Greifswaldban 135, Giessenben 121, Kielben 99, Straszburgban 85, Jenában 81, Rostockban 37 és Münsterben 35 ev. theol. hallgató. A legerősebb apadást mutatja Greifswald, Marburg, Rostock, — majd Jena, Lipese és Heidelberg. Alig egy tizeddel apadott Erlangen, Göttinga, Königsberg és Berlin, míg Boroszló és Münster a statusquot tartotta meg. A külföldi ev. theológusok száma 71-ről 65-re szállott alá, akik között 45 osztrák (talán: és magyar) és 15 svájci volt. A világháború természetesen a mi magyar theológusaink külföldi tanulmányozását is megbénította. Adjá Isten, hogy mielőbb fellendüljön! Sz. M.

Pénzküldés a hadifoglyoknak. Általános a panasz, hogy különösen oroszországi hadifoglyaink nem kapják meg a nekik küldött pénzt. Ezen a bajon óhajt segíteni a Keresztyén Ifjusági Egyesületek magy. szövetsége, amely szoros összeköttetésben áll a Keresztyén Ifjusági Egyesületek Világszövetségével. A Világszövetség engedélyt kapott az összes hadviselő államok hadügyminisztériumaitól, hogy az illető országban lévő hadifoglyok számára a fogolytáborokban keresztyén ifjusági egyesületi Katona Otthonokat, barakkokat építsen. A mi hadügyminisztériumunk eddig 8 ilyen barakk építésére adta meg az engedélyt. Ennek viszonzásául az olasz és orosz kormány szintén megengedte, hogy az ő fogolytáboraikban is barakkot építsen a mi hadifoglyaink számára. Oroszországban ezideig a következő táborokban épülnek barakkjaink: Orenburg, Samara, Tobolsk, Tomsk, Irkutsk, Tschitta, Khabarowsk, Taskend és Kiew. Ezekben és a környékükön lévő táborokban, összesen mintegy 39-ben, ép úgy, mint nálunk, semleges állambeli keresztyén ifjusági egyesületi titkárok dolgoznak és foglalkoznak a foglyokkal. Van ezen kívül a Világszövetségnek Szentpétervárott egy központi és Moszkvában egy fiók hadifogoly gyámolító irodája (rövid idő alatt egy ilyen iroda Budapesten is megnyílik nemzeti szövetségünk vezetésével) *Megyeresy Béla* országos titkár úgy gondolta, hogy ezt a kiváló összeköttetést fel lehetne használni talán hadifoglyainknak való pénz közvetítésére is és kiutazott Berlinbe, hogy tárgyalásokat folytasson ebben az irányban *A. C. Harte*-nak, a szentpétervári iroda vezetőjének berlini megbízottjával *Hoffmann Konráddal*. A tárgyalások eredményre vezettek. Megállapodásukat elfogadta Harte is és alapos tárgyalások és bizottsági előkészítések után a keresztyén ifjusági egyesületek magyar nemzeti bizottsága is.

Megyeresy Béla és *Barát József* vezetésével Fhg. Sándor u. 28. alatt pénz közvetítői irodát nyit tehát a keresztyén ifjusági egyesületek magyar szövetsége hadifoglyaink részére. Az iroda minden lelkésznek és tanítónak szívesen küldi kívánaira több nyomtatott blankettát (letéti jegyet) amelynek alapján elfogadja a pénzküldeményeket. *Felelőséget azonban a dolog természeténél fogva sem anyagilag, sem erkölcsileg nem vállal*, dacára annak, hogy kiváló összehöttetései nagy valószínűséget nyújtanak. Felkéri az iroda a lelkész és tanító urakat, *hogy ezt nagyon érthetően adják tudtul mindenkinek felekezeti különbség nélkül, hogy mindenki, aki az iroda útján pénzt óhajt küldeni tudatában legyen annak, hogy a pénzküldés a feladó kockázatára történik.* Feltétlenül szükséges, hogy a hadifoglyok pontos

címét kapja meg az iroda, mert csakis *pontos és biztos címre* fogad el pénzközvetítést. Miután erre a célra Budapesten, Berlinben és Pétervárott egy-egy hivatalnokot kell beállítani, ezek fizetésére és egyéb költségek fedezésére minden küldött összegből 10 % levonásba vétetik. A pénzek *Megyeresy Béla* orsz. titkár címére küldendők Budapest, VIII. Főherceg Sándor utca 28. I alá. Az iroda pénz és ügykezelése egy bizottság felügyelete és ellenőrzése alatt áll, amelyeknek tagjai *bilkey Pap István* és *Dr. Kováts J. István* theol. tanárok, *Magyary-Kossa Ferenc* pénzügyi pénztáros és *dr. Tóth Miklós* törvényszéki tanácselnök.

B E L É L E T.

Az egyetemes nyugdíjintézeti bizottság márc. 16-án ülésezett Budapesten. A bizottság *Sárkány Emil* alsózellői telkésznak 40 éves lelkészi szolgálata után évi 2333 kor. nyugdíjat, 600 kor. lakbér nyugdíjat szavazott meg. *Özv. Kolbenheyer Lajosné* 1200 kor. évi ellátást és 300 kor. betegápolási díjat, *özv. Mrva Györgyné* ny. lelkész özvegye 1200 kor. évi ellátási díjat és 300 kor. temetési illetményt, *Gretzmacher Sámuel* lelkész már megállapított nyugdíjához 600 kor. lakbér nyugdíjat, *Nyaesik Endre* utódai 300 kor. temetési illetéket kapnak. Három, részint kereset képtelen, részint beteg árvának évi 200 kor. segély díjat szavazott meg a bizottság meghatározott időre. Egy lelkész özvegy kegydíja 360 koronára lett felemelve. Végül két lelkésznek kérvénye nem volt teljesíthető.

A theologiai fakultási bizottság ülése. A múlt évi egyetemes közgyűlés által kiküldött 13-as bizottság március 16-án, Budapesten tartotta meg első ülését a theologiai fakultás tárgyában. A bizottság összes tagjai — kivéve a gyengélkedő *Dr. Baltik* püspököt — részt vettek az ülésen és mindannyian hozzá szóltak a fontos kérdéshez, úgy hogy a megbeszélés 4 órát vett igénybe. A bizottság egyhangulag abban állapodott meg, hogy az evang. egyház törvényben kifejezett jogának és történelmi, kulturális és társadalmi jelentőségének megfelelően *egyedül az egyetemmel szerves kapcsolatba hozott theologiai fakultás létesítését tartja megfelelőnek.* Ez alapon a bizottság érintkezésbe lép az államkormányval, hogy a reformáció jubiláris évfordulójára egyik állami egyetemen számunkra a fakultást létesítse. A bizottság magát *Dr. Mikler Károly* és *Raffay S.* behívásával kiegészítette magát és albizottságot

küldött ki egyrészt a minisztériummal való tárgyalások megindítására, másrészt a fakultás felállításához szükséges anyagi erők megállapítására.

Meghívó. A „Magyarhoni Evangelikus Lelkészek Egyesülete”-nek válaszmánya f. évi március hó 28-án (kedden) délelőtt 9 — és folytatólag délután 3 órakor a Deákterei kis tanácsteremben rendes ülést tart, melyre az Egyesület tisztviselőit és a válaszmányi tagokat szeretettel meghívjuk. Ezen ülésen az elnöki bejelentéseken és a folyó ügyeken kívül tárgyalni fogjuk azokat a kérdéseket, a melyeket a múlt válaszmányi ülés napirendre tűzött és a válaszmányi tagok között kidolgozásra kiosztott. Megjegyezzük, hogy a résztvevő válaszmányi tagok *utiköltségei* ez alkalommal az egyesület pénztárából meg lesznek térítve.

Budapest 1916 március hó 8-án

Noszkó István
titkár.

Raffay Sándor
elnök.

Lelkésziktatás. A *miséridi* ev. gyülekezet egyhangu lelkesedéssel meghívott új lelkészét: *Erlemann* Jakabot *Schönwiesner* Kálmán főesperes szép és benső ünnepély keretében iktatta be. Az iktató ünnepélyen 187 kor. 44 fillért gyűjtöttek a toronyalap javára. Legyen az Ur megsegítő áldása ifju testvérünk gyülekezetében kifejtendő munkáján.

Március idusa, Iskoláink és sok helyütt gyülekezeteink ez évben is megtartották március 15-én a magyar szabadság, testvériség és egyenlőség nagy emlékűnnepét. Ezen ünnepélyek részletes referációt ez alkalommal kénytelenek vagyunk helyszüke miatt mellőzni.

Hitüntetés. *Dzurányi* Dezső tábori lelkésztestvérünket a Vöröskereszt II-ik osztályával a *hadiékhítménnyel* tüntették ki.

Diakonissza- és Szeretetház. A *pesti* magyar egyház Diakonissza- és szeretetháza már ez év szeptemberében fogja áldásos munkáját megkezdeni. Az áldozatkész lelkek folyton gyarapítják az alapot szeretet adományaikkal.

Adomány. A *budapesti* evang. női gyámintézet a *bártfai* evang. gyülekezetnek a háboruban szenvedett károk enyhítésére 400 koronát küldött.

Magyar fanszék a bécsi egyetemen. A bécsi egyetemen az ural-altáji vagy finn-ugor nyelvek számára, különös figyelemmel a magyar nyelvre új tanszéket szándékoznak felállítani. Ideje, hogy a szomszédok erre a gondolatra jutottak.

Új tábori lelkész. *Bobál* Samu egyházmaróti lelkésztestvért a hadvezetőség tábori lelkészül hehivta. Kísérje terhes útján az Ur kegyelme.

Hitüntetés. *Weber* Sámuel I. oszt. főhadbiztos, a kassai hadbiztosság főnöke, néhai *Weber* Samu, volt szepesbélai ev. lelkész fia, a *Ferenc József* rend lovagkeresztjét kapta a katonai érdemkereszt szallagján.

Tanítónőválasztás. A balassagyarmati ev. iskolánál megüresedett tanítónői állásra *Jeszenszky* Margit börzsönyi (Honim.) tanítónő választatott meg.

Drágasági pótlék. A szepességi evang. gyülekezetek *Geduly* püspök általunk is ismertett meleg felhívásának engedve lelkészeiknek majdnem kivétel nélkül 200—600 koronás drágasági pótlékokat szavaztak meg. Az ösök áldozatkésztsége úgy látszik itt jobban ég a szivekben, mint a gazdagabb vidékeken.

Hírek a nagyszombati ev. egyházból. Hívek száma 849, született 1915-ben 18, confirmált. 20, eskettetett 5 pár, urvaesorázott 494, temettetett 37, iskolába járt 69. Gyámintézetre gyűjtött 476 k., kiadott 227 koronát. Azonkívül gyűjtött a nyitrai templomra 87:67, dunaszerdahelyi iskolára 66:20, modori árvaházra 68:40 K-t. Templom építési alapja 250,352:87 kor. Jótékony nőegylete gyűjtött 420 K-t, iskolás gyermekek felruházására adott 620 K-t, vagyona 10,820 K-t; közép iskolások harang alapja 532 kor. Szegényeket 2552, árvákat 391, tanulókat 900 korona segélylyel segélyezett. A dec. hóban megejtett tisztujtáson felügyelőnek *Kabada* János gondnoknak *Potfozsnay* Károly választatottak meg újra. A f. évben megkezdjük a ref. jubileumra szóló 2 filléres gyűjtést 5 évi kötelezettség mellett s e gyűjtés eredménye egy hónap alatt ke-rek 400 kor., tehát öt év után a végösszeg 2000 kor. lesz. A hívek nagy lelkesedéssel karolták fel a gyűjtést — s ha tudnák — úgy mond — a célt — többet is hajlandók lennének áldozni. Tessék megpróbálni. *Farkas* Gejza.

A torzsaí árva és szeretetház az idén is szétküldi kérészózatait. Az intézet, mint köz-tudomásu, nem helyi, hanem egyetemes jellegű evang. és általános keresztyéni célok szolgálá-tában áll. Munkaterénél és céljainál fogva tehát általános érdeklődésre és támogatásra tarthat igényt. S a jelen nehéz viszonyok között szükség-e is van minden hitsorsos adakozó pártfogá-sára, hisz a nagy drágaság következtében a gon-dozásba vett gyermekek eltartási díja aránytala-

nul megnövekedett. 1915-ben pld. egy gyermek eltartása majd 200 koronával került többre mint 1914-ben. — Kérjük a lelkésztestvéreket: vegyék pártfogásba az árva- és szeretetházat, osszák ki konfirmandusaik és az iskolák tanulói között a kérőszózatokat és buzdítsák hiveiket adakozásra. Füllérekbe is nagy összeg gyűlhet be — ha mindenütt adnak. 5 filléretet mindenütt adhatnak. Ha az egyes lelkészi hivatalokhoz küldött kérőszózatokból valami fennmaradna, úgy kérjük a fennmaradó példányszámok szives visszaküldését.

Lengyelország protestánsainak száma 706,649, az összes lakosságának a száma 13.556,294. Ebből katolikus 10 és fél millió, zsidó 1.879,655, orthodox 512.000. A lengyel protestáns egyházzal érdekes adalékokat kaptunk Dzurányi Dezső táborigazgatótól, de a hosszabb tanulmány közlését jobb időkre kell halasztanunk, a mikor újból papirbőség lesz.

Lelkészi értekezleti kérdések a tiszai egyházkerületben az 1916-ik évben. 1. Az evang. keresztyén világnézet védelme a háboru okozta kételyek ellenében. 2. Az ugynevezett „háborus“ igehirdetés természetes korlátai. 3. Egységes liturgia és gyülekezeti éneklés előkészítése a, a teológiai és tanítóképzési szakoktatás, b, a gyakorlati lelképásztori működés és tanítás, c, az egyház közigazgatási és törvényhozási tevékenysége révén. 4. Az evang. egyház feladata a háboru által okozott sebek gyógyításában: a, hadi árvák és özvegyekre, b, rokkant katonákra, c, elnéptelenedési tünetekre, — csecsemő és anyavédelem, — d, alkoholizmusra e, és a fényűzési hajlamokra való tekintettel. 5. A reform. 400 éves fordulójának az egyet. egyház és a testvér reform. egyház egyetemével együttesen leendő megünneplésének módja. 6. A reformáció jubiláris gyámintézeti és egyetemes szeretetházalapi gyűjtések szabályozásának helyes módja. 7. A lelkészi elem befolyásának érvényesülése az egyet. egyház közigazgatásában és kifelé való képviselésében. 8. A kerületi lelkészegyesület tevékenységének fokozása mily uton biztosítható? 9. Új déli egyházkerület szervezése Bosznia, Hercegovina, Szerbia, Bulgária és Horvátország evangélikusaira való tekintettel és a magyar ev. egyházegyetem vezető szerepének biztosítása mellett. 10. Az erdélyi szász egyházkerülettel való kapcsolat kérdése.

Az „Evang. Theol. Otthon“ köréből. Eperjesi házi pénztárába f. évi jan. 1. óta következő kegyes adományok folytak be: felkai evang. egyház 6, ferenchalmi egyház 15, bácsfeketehegyi egyház 5, Jeszenszky Gyula esővári lelkész

20, betléri egyház offert. 2, szirk-suresoki egyh. 15, korompai egyház 10, egyházegyetem évi segélye 400, gölniezbányai egyház az 1915—16-ik évre 20, Schwartz Mátyás toportzi lelkész 20, merényi egyház 10, rimakoçovai egyház 10, kapinémefalvi egyház 10, Belicza András sziráki lelkész 20, Bibza Miloszláv 5, Szentiványi Árpád alapítvány múlt évi kamatja 160, ratkói egyház az 1915—16-ik évre 20, resiczabányai egyház 10 s Kozlay Kálmán szepesszombati lelkész 20 kor. Utóbbi a „háias tanítványok“ számát növeli. Ma, a midőn az Otthon fen tartásának a költségei megháromszorozódtak s a esekély lakbér fizetések mégis a régiek, égető szükségünk van a lelkészek, illetve egyházközsegeik és tehetősebb hiveik szives támogatására. Siessenek a megajánlott évi adományok mielőbbi beküldésével. Még mindig vannak tiszakerületünkben is — sajnos — oly tekintélyesebb egyházközsegeink sőt 2 esperesség, a melyek mai napig sem segélyezték az Otthont. E jelen tanévvel ez a nagy hivatásu lelkésznevelő intézetünk fenállásának 10-ik évébe lépett, a melynek évfordulóját világ-háborus helyzetünk komolyságához mérten házilag ugyan, de kellő ünnepélyességgel fogunk a tanév végével a tiszai egyházkerület érdemes püspökének, az eperjesi kollegium előljáróságának és tanárkarának s az ifjuságnak részvételével, valamint története megírásával és közzétételével megünnepelni. Majd számot adunk ott a mi sáfarkodásunkról. Eperjesen 1916 február 28, Dr. Szlávik Mátyás, mint az „Ev. Theol. Otthon“ felügyelőtanára.

Táborigazgatók köszönete. Dzurányi Dezső és Mohr Gyula táborigazgatók hosszabb a nyilvánosságnak szánt levelekben mondanak köszönetet mindazoknak — névleg is felsorolva őket, — a kik szivesek voltak imakönyv, olvasni való, és ruhaneműekkel ellátni. Lapunk jelenlegi (a papirhiány által okozott) szük keretei nem engedik meg ezen köszönő levelek közzétételét. Dzurányi testvér még folyton szükölködik imakönyvekben, kérjük részére olvasóink szives támogatását. (Cime: Hadtápposta 148.) Mohr testvér esetleges megkereséseket vagy válaszokat Lőcsére Rózsa utca 30.) kéri.

Intézeti estély. A modori ev. leánynevelő intézet f. év február 12-én hadsegélyező célokra előadást rendezett vendégek, a tantestület és az int. növendékek közreműködésével. A hangulatos és kedves est sikeréhez nagyban hozzájárult Fejes Zsigmond pápai főgimn. tanár tartalmas és érdekes felolvasása kisázsiai utjáról, melyet sajátfelvételü szép felített képekkel kísért és Trsztyénszkyné Baróthy Irma (Pozsony) művészi szavalata.

A többi számot az intézet tanítónői és növendékei adták nagy gyönyörűségére a nagy számban megjelent közönségnek. — A bevételből 400 koronát a magyar bolgár török Vöröskereszt céljaira, 100 koronát a kárpáti el. iskola felépítésére fordítottak. Összes bevétel volt 520 kor.

A Magyarhoni Evang. Lelkészegegyesület pénztárába a legutóbbi kimutatás óta a következő tagok fizették be tagsági díjaikat:

1914–1915-re: Kund Vilmos (Zsablya).

1915-re: Hoffmann Károly (Gölniebánya), Koren Márton (Kiskőrös), Scherer János (Modor) Petrovics Pál (Hosszúfalu-Fürészmező), Szlopovszky Károly (Hisnyó), Balogh István (Porrog-szentkirály), Keviczky László (Kondoros), Zsámbor Pál (Selmezbánya), Hoznek Lajos (Nagy-rőcze), Kovács Andor (Orosháza), Jurkovic Vladimir (Modor-Királyuteza), Droppa Samu (Oroszlány), Kardos Gyula (Balassagyarmat), Boor Péter p. t. (Holics).

1915–1916-ra: Kovács Sándor (Pozsony), Geisztlinger Pál (Felsőőr), Majba Vilmos (Budapest), Kübecher Albert (Leibicz), Varga József (Sárvár), Zatkalik Károly (Bánk), Mühl Sándor (Gyönk), Piri Károly (Szend), Kalanda Gyula (Kálnó), Illgen Antal (Lőcse), Ligeti Ede (Sajókaza).

1916-ra: Svehla Géza (Lónyabánya), Simko Gyula (Maglód), Kotsch Mihály (Pusztavám), Schindler Márton (Sajókaza), Varga Gyula (Vönöczk), Zoeh Gusztáv (Lobonya), Kiss Jenő (Sopron), Gallé István (Harta), Zgúth László (Pribóc), Hanesz Hugó (Csehberék), Szabó Kálmán (Középpalotja), Zatkalik Károly (Hertelendyalva), Soltész Gyula (Birda), Fuchs János (Hontbagonya), Delinga Sámuel (Felsőbotfalva), Kralik Ervin (Danyarcz), Bienik János (Legénd), Krizsan Iván (Láz), Gindel Márton (Miklóshalma), Ray Vladimir (Puhó), Svehla István (Turmező), Raphandesz B. István (Felsőszalatna), ifj. Reichert Gyula (Kaposzkecső), Szovják Géza (Veperd), Francz Ede (Orsova), Polgár János (Meszlen), Káldy József (Iharosberény), Szilárd János (Domony), Luthár Ádám (Battyánd), Fiedler Károly (Loesmánd), Schmidt János (Nagyszentmiklós), Németh Sándor (Kötese), Laczkó János (Kiscsalomja), Molnár Gyula (Magyarszombat), Pröhle Károly (Sopron), Povázsay György (Bakonyesernye).

1916–1917-re: Drobny János (Otura), Hajas Endre (Rábaszentandrás), ifj. Koren Pál (Törökbecse).

Breznóbánya 1916 március 3-án.

Vitális Gyula
egyesületi pénztáros.

Pályázatok és hirdetések.

Pályázat.

Segédlelkész keresek, aki a tót nyelvben jártas. Fizetése: teljes ellátás és havi 50 korona. Szarvas 1916 március 9.

Placskó István

ev. lelkész.

1-1

NAGYPÉNTEKI PASSIO

Fordította és összeállította

TÖRTELI LAJOS

ev. lelkész.

Ára 30 fillér, legalább 50 példány vételénél 20 fillér.

Rendelések **Scholtz Testvérek** könyvkereskedésébe Budapest, IX. Ferenc körút 19–21 intézendők. 3-3

Konfirmandusok kátéja

Irta: Raffay Sándor.

Pályadíjat nyert mű. Negyedik javított kiadás.

Ára kötve 40 fillér,

Hapható:

Kóka Lajos

könyvkereskedése

Budapest, Kamermayer-Károly-u. 1.

Legélszerűbb az összeget postautalványon vagy levélhez mellékelve bélyeggelben beküldeni. Portóra 30 fillér t. kérek.

Lelkész és vallásnár, tanár és tanító urak rendeljék meg és terjesszék

a hivek és a tanítványaik között az

ÉBRESZTŐ

képes keresztyén szépirodalmi, családi és ifjusági havi folyóiratot.

Szerkeszti:

MEGJERESY BÉLA.

Előfizetési díja egy évre 2 kor.

Az ÉBRESZTŐNEK minden keresztyén családnak és minden keresztyén ifjúknak el kell jutnia, hogy a nemes szépirodalom szárnyain minden olvasójának lelkébe bevigye a keresztyén magyar nemzet hatalmas gondolatát.

Előzetéseket elfogad és műfajsz. ingyen küld a kiadóhiv.

Budapest, VIII., Főh. Sándor-utca 28

NOVOTNY ANTAL FIA

harangöntőde és
vasharanglábgyár
Temesvár, Gyár-
város.

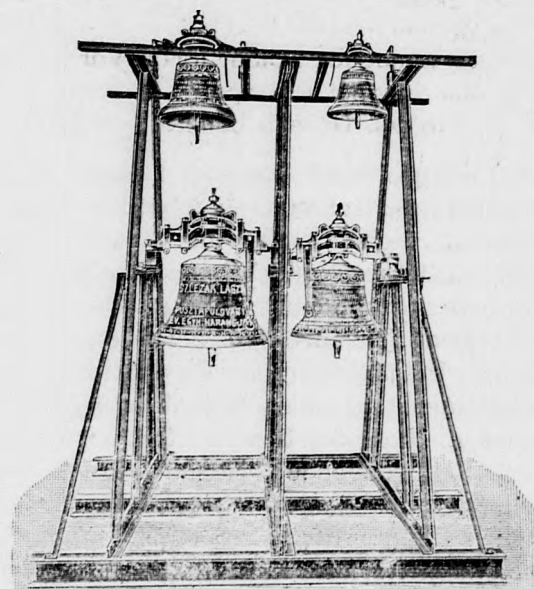
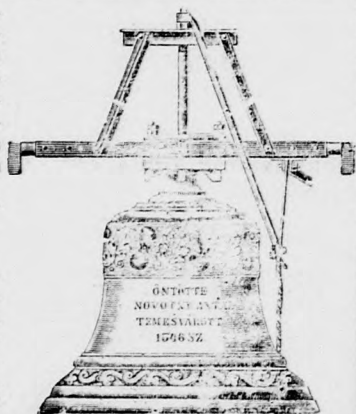
Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangcsoporthoz előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modoru áfilyukasztoft harangjait,

melyek felső részükön a hegedűéhez hasonló 8 alu nyílásokkal vannak ellátva s ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangok, mint a régi modorok. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak — Az 1896. orsz. kiállításán mielőltimi nagy éremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harangöntő, harangfelszerelés és harangállvány gyára
Budapest, VI. ker. Frangepán-u. 77

Minden családnak vannak régi elhasznált ékszerei, melyek hasznávetlenül hányódnak, holott azokat előnyösen értékesíteni, becserélni lehetne.

Avult régi arany ékszereket, tört aranyat, forgalmon kívül helyezett pénzeket mindenki úgy értékesíthet legjobban, ha beváltás céljából hozzám teljes bizalommal beküldi - - -

A régi ékszertárgyakat a napi kurzus szerint a legmagasabb áron bevállom, esetleg feldolgoztatom. - - - - -

P O L G A R K A L M A N

MŰÓRÁS és ÉKSZERÉSZ

BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRUT 5.

Megbízható járásu divatos karék óra és karácsonyi ajándéknak alkalmas arany, brilláns és ezüst ékszerekben dus választék. - - - - -